

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primeram popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Budimpešta 1. V magnatski zbornici se je danes predstavil novi kabinet. Ministerski predsednik pl. Szell je prosil zbornico, naj ga podpira, ker sicer je uspešno delovanje nemogoče. Med živahnim odobravanjem je s kratkimi besedam ponovil izjavo, katero je bil prej podal v zbornici poslanec. Szápoly je odgovoril, da bode podpiral ministerskega predsednika v izpolnjevanju njegovega programa, osobito, ker postavlja isti razmerje k Avstriji na podlagi zakonov iz l. 1867. Grof Zichy se je pridružil izraženju zaupanja, rekši, da pa bode tudi v bodoče deloval za revizijo cerkveno političnih zakonov. Predsednik Károly je pozdravil vlado v imenu magnatske zbornice in je čestital ministerskemu predsedniku, kateremu se je posrečilo napraviti mir in pomiriti nezmerne politične strasti. Konečno se je predsednik z gorkimi besedami spominjal umrlega predsednika francoske republike, na kar je bila seja zaključena.

Pariz 1. Danes so bile hišne preiskave pri predsednikih, tajnikih, blagajnikih in pri členih društva Ligue des droits de l'homme, nadalje pri ligi patrijotov in ligi za varovanje narodne obrane in pri baronu Legoue, predsedniku plebiscitnega komiteja v Sejnem departementu. Zaplenili so mnogo pisem.

Pariz 1. Socijalist Luzipia je izvoljen predsednikom municipalnega sveta.

Madrid 1. Ministerski predsednik Sagasta je kraljici-regentini podal ostavko vsega kabineta.

Rim 1. O peti uri popoldne izdano oficijelno poročilo o bolezni papeža pravi: Žila bije izborna. Sv. Oče se v obče počuti zadovoljivo. Mesto, kjer se je izvršila operacija, ne kaže nič posebnega. Podpisana sta dr. Mazzoni in dr. Lapponi.

PODLISTEK.

Borne eksistence.

— Piše Poluks. —

Avtomat si, nič več ni manj!

Dolžnost ti je funkcionirati točno, brez pogreškov, brez ropota, tako, kakor ti je predpisano, in ne po svojih mislih.

Misli, razum, svobodno voljo, lahko obesiš na klin, kakor klobuk, kadar si prišel v urad in najbolje bode za te, če pustiš vse one nepotrebne predsodke, ki jih ima človek o svobodnem mišljenju, da se tam v kotu suše in zračijo, ker gospod šef ti je namignil že parkrat, da tudi privatno življenje, onih par ur odmora od duševne tlake, ni tvoje, ampak mora pokorno odsevat presvetlo luč nazorov in prepričanj tvojega gospoda.

No, potrpi. Človek se privadi vsega in sčasoma, polagoma ti izpuhte oni vroči, nepotrebni plini, ki ti sedaj razburkavajo srce in dušo, izgube in ti postaneš dober, hvalevreden — avtomat. Na katerikoli gumb tudi pritisne prst gospodarjev, nikdar in nikjer ti ne zastane mehanika. Če si le že dolgo v rabi, potem seveda se mehanizem nekako obrabi, kolesca se ne vrte več tako hitro, vse nekako evili in hrešči, ukljub mesečni maži od toliko in toliko goldinarjev iz rok tvojega milostljivega branitelja.

Potem seveda ta prešinja strah. Tvoja siva

Rim 1. »Agenzia Stefani«: O 5. uri zvečer sta zdravnika Mazzoni in Lapponi pomirjena zapustila papeža. V Vatikanu je velik pritisk za poročila o papežu, katerega bolezen zasledujejo z odkritim zanimanjem vsi krogi in tudi italijansko prebivalstvo. V Vatikanu je popolen mir. Med operacijo je zaželel Sv. Oče, naj njegov kapelan Angeli čita mašo. Med operacijo se je papež pogovarjal z zdravniki. Po dnevu je Sveti Oče spal nekaj ur.

Javni shod

pol. društva »Edinost« dne 26. februarja 1899. v Šmarjah na Pomjansčini.

S tem shodom je naša slovenska stranka stopila v volilno borbo za izvolitev občinskih zastopov novima občinama Marezige in Pomjan. Ni bilo treba, da je prišlo do te borbe. Izstala jo je frivolna italijanska stranka, ki čuti, kako jej ginevajo tla pod nogami med hrvatskim in slovenskim ljudstvom Istre. Ljudstvo jih je jelo spoznavati in s spoznavanjem raste tudi trdna volja za — osamosvojenje. Nenaravno, umetno in nasilno laško gospodarjenje po naših občinah je v nevarnosti — a oni, ki bi hoteli po vsej sili vzdržati to neopravičeno gospodarstvo, napenajo sedaj svoje zadnje sile in sezajo po obupnih sredstvih, ki najočitneje razkrivajo njih — propadanje in njih zadrego. Tako obupno sredstvo je deljenje občin. Nota bene, takih občin, ki so jih ustvarili laška gospoda sami! Gospoda so zgubili buzolo in omahavajo iz jedne skrajnosti v drugo. Popred so snovali po Istri velike občine z namenom podjarmljenja našega naroda; a ker so se uverili kmalo, da so kroglice, ki naj bi uničile naše občine, jele padati na njih nadvladje, pa podirajo hitro te svoje lastne baterije.

glava je polna samih vprašajev, kljukasko zavutih, velicih, malih, ki ti hudobno, škodoželjno režejo v obraz.

Odvadil si se misliti tekom let, toda glej čuda: misli, težke, neprijetne ustajajo ti iz vseh kotov, obkrožujejo te kakor pošastni netopirji, kratijo ti sen in puhte ti iz suboparnih pisarniških listin, kakor grozeče, moreče slutnje.

Seveda star si.

Čudno, mehanizem nekako zastaja, roka se ti trese, oči so oslabele in ti si že precej časa ne upaš prositi »predplače«, če tudi bi jo morda potrebovali, ti in žena in otroci. Toda ne, raje čakaš, čakaš nestrpno, težko.

Bojiš se. Iz medlih oči se ti pritajeno sveti bojazen, strah. Skrbno se ogiblješ prilike govoriti z šefom med štirimi očmi. Seveda, znal bi porabiti priliko, — znal bi ti povedati, da je stroj porabljen, da ga treba vreči med staro železje.

Seveda, ti se bojiš!

Ali jih še niste videli teh starih izrabljenih strojev, ki zamišljeno stopajo po ulicah, z medlim, zastrašenim, bojazljivim pogledom v starih očeh?

Vedno pribhajajo prvi v urad in odhajajo zadnji iz njega.

Kako gledajo vsacega mladega, svežega človeka, ki trka na šefove duri!

Moj Bog, znal bi priti iskat službe in...

... No, in znal bi zavzeti vaše mesto!

Tako je prišlo do razdelitve občine pomjanske in pripravljati se moramo na ljuto borbo.

* * *

Shod v Šmarjah se je vršil sijajno, uspeh, ki smo ga dosegli, je popoln.

Kakih 400 kmetov se je zbralo v veliki sobani. A koliko jih je stalo zunaj — na hodniku in na cesti!! Vztrajali so vsi do zadnjega; sledili so razpravi z največo pozornostjo.

V imenu deželnih poslancev istrskih sta došla gg. dr. Mate Trinajstić in prof. Matko Mandić.

Poslednji tudi v imenu in kakor predsednik političnega društva »Edinost« poleg obeh podpredsednikov, dra. Gustava Gregorina in dra. Otokarja Rybářa ter odbornika Maksa Cotiča in še nekaterih rodoljubov iz Trsta.

Lepo je bila zastopana duhovščina na Pomjansčini. Došli so: dekan Ladovac, župniki Tomšič, Šašelj, Gasperšič in kapelan Colja. Tudi spoštovano učitelstvo je bilo dobro zastopano.

Predsednik Mandić je pozdravil zborovalce najprisrčneje, izreklj svoje veselje na toli veliki udeležbi.

Pojasnivši, zakaj g. drž. posl. Spinčić ni mogel priti na shod, je prečital nastopno pismo g. drž. posl. dr. Laginje:

Slavno

politično društvo »Edinost«

Trst.

Ker se že nekaj časa ne počutim prav, nikakor mi ni mogoče udeležiti se shoda, sklicanega v Šmarje pri Kopru za 26. t. m.

Dajem pa svojim volilem pismeno trdo besedo, da se z Božjo pomočjo vidimo vsaj v nekatereh vaseh okraja Koperskega še to stran Jurjevega dne.

Da, da, le bojte se, le boj se!

Nekoč vam poreče vaš gospod šef:

— Obžalujem, odpuščeni ste!

Ne ponižuj tedaj svoje sive, stare glave, ne pros, ne moleduj, saj je znan!

Zavije se ti v dostojanstvo svojega priimka, imetja in upliva in otide v svojo sobo, tebe pa ostavi samega, starega.

Ne vprašuj: kaj, kako?!

— Sami mislite! — poreče ti.

Seveda, ti nisi navajen misliti drugzega, nego da pravilno zapišeš »k« in »z«, da ne izpušiš besede v prepisu in da si gotov z svojim delom ob določenem terminu.

A zdaj misli, misli!

Plazil se boš še nekaj časa od vrat do vrat, trkal z upom in strahom, odhajal v obupu.

A potem pošlješ sina v svet, potisneš ga na prostor, katerega si zavzemal sam in vsi upi, katere si stavil vanj, ko ti je vesel in ponosen kazal spričevala svojega napredka v šoli, vse se ti stre, razdere, uniči. Ti sam nimaš, da nasitiš njega?!

In kar je bil oče, to postaja sin!

Da, bogat jih je naš čas tacihi bornih, pone-srečenih eksistence, tacihi duševnih sužnjev.

Kdo je kriv, ali oni, ali osoda, mogotei, ali čas?...

Kedo ve, kedo?!

(Zvršetek).

Za slušaj, da bi se med tem časom vršile občinske volitve, poročam po Vas volileem novih dveh občin s svojim prisrčnim pozdravom tudi bratski nasvet: *naj stojijo trdno kakor jeden mož: za vero, cesarja in domovino!*

Bog živi!

V Pulji, dne 24. februvarja 1899.

Dr. M. Laginja.

Takoj že, čim je predsednik izustil ime dra. Laginje, so zaorili gromoviti živio-klic, a ti klici so se potrojili, ko je ljudstvo čulo Laginjevo obljubo in njega bratski pozdrav. Pokazalo se je, kako ljudstvo ceni delovanje tega moža in kako ga ljubi: Laginja je miljenec naroda!

Predsednik je predstavil na to najprej vladnega komisarja, g. Gasserja, potem pa po vrsti vse navzoče odličnjake. Le-ti so bili burno pozdravljani od zborovalcev.

Nadaljeval je svoj govor je predsednik Mandić povdarjal glavni namen današnjega shoda: pogovor o občinskih volitvah. Opisoval je, kako je svojedobno italijanka vladajoča stranka snovala velike občine pridruževaje mestom v okolici ležeče vasi. Nadejala se je namreč, da bodo laška mesteca toliko uplivala na hrvatske in slovenske vasi, da jih polagoma poitalijančijo. V nekaterih krajih se jim je to — žal — posrečilo. V mnogih pa se je zgodilo baš nasprotno. Ljudstvo po vaseh se je jelo zavedati in je dobilo občinske zastope v svoje roke. Tako se je zgodilo n. pr. v Buzetu, Žminju, Pazinu itd. Sedaj pa hočejo povsod tam, kjer so take naše občine trde kosti, zopet deliti občine na dve in več manjih občin. V zadnjem zasedanju je večina dež. zbora vsprejela zakon za razdelitev občin Pazin in Pomjan. Glede poslednje občine se jim je tudi posrečilo, kajti dotični zakon je dobil cesarsko potrjenje. Glede Pazina pa ni še došla odločitev z Dunaja, kar vzbuja nado, da dotični zakon ne dobi potrjenja.

Za razdelitev občine Pomjan so navajali nastopne vzroke: da je občina prevelika, da je preveliko stroškov, da pomanjkuje inteligence, da je bila administracija slaba in da so se o vsakih volitvah godili neredi. Hrvatski in slovenski poslanci so se upirali razdelitvi ter so točko za točko pobijali te namišljane razloge. Če ni zadostno inteligence za upravo jedne občine, od kje naj se je dobi za upravo dveh občin?!

Stroškov pa tudi bode gotovo več za dve, nego za upravo jedne občine. Nemirov je bilo res, ali kdo je bil kriv teh nemirov?! Ne kmetje, ne domačini, ampak koperska gospoda, ki se je nepoklicana vedno utikala v stvari te občine.

Ali razdelitev je sedaj gotova stvar, volitve so pred durini in mi se moramo pogovoriti o vsem, kar je potrebno.

Prvi se je oglašil za besedo veleč. g. župnik Tomšič. Dokazoval je s konkretnimi podatki, kako prijatelji so našemu ljudstvu ta laška gospoda. Pred volitvami obljubujejo vse možno, ali po volitvah ne vedo ničesar več in gola resnica je, da od vseh obljub, ki so jih delali do sedaj o vsakih volitvah, se ni uresničila niti jedna. Navajal je podrobno vse take slučaje: obljubljene vodnjake, ceste, poti, šole itd. Nekaj pa so res dali, z čemer so grozili, naložili so šolske takse. Siromašni kmet, ki nima najpotrebnejšega za življenje, naj bi plačeval po 6 kron na leto za vsacega otroka.

Šolske takse so uvedli ti namišljeni prijatelji našega ljudstva v glavnem zato, da bi prestrašili naše ljudstvo pred šolo in da bi isto ne zahtevalo zistemiziranja novih šol. Ljudstvo naj bi ostalo nevedno in naj bi v nevednosti svoji delalo, kar in kakor hočejo Lahi — to jim je glavni namen.

Nadalje je dokazoval, da namerjana železnica Trst-Poreč-Kanfar bode imela gotovo zgubo in s seboj občina pomjanska da ne bode imela prav nobene koristi od te železnice. Krivično je torej, da bi tudi ta občina morala prevzeti garancijo za isto. In vrhu vsega tega pa hočejo rabiti le Furlane na gradnji te železnice in nočejo privoščiti domačinom zasluzka.

Potem se je govornik dotaknil vprašanja hrvatskega gimnazija v Pazinu v dokaz, kako prijatelji so laški signori našemu ljudstvu.

Iz teh izglede je razvidno, kje so prijatelji ljudstvu. Pozival je torej navzoče, naj se varujejo takih prijateljev, zložni naj bodo! Izvolijo naj si poštenih mož, domačinov, ki bodo imeli poštenih namenov za korist občine.

Poslušajo naj svoje duhovnike, katere laška gospoda preganjajo ravno zato, ker je duhovnik pošten svetovalec in voditelj ljudstvu.

Poslušalci so burno pritrdjevali govorniku z glasnim vsklikanjem: Hočemo, hočemo!!

Za besedo se je oglašil dekan Ladovac: Sešli smo se, da vam damo nekoliko navodila za predstoječe volitve. Teh navodil se moramo držati, da popravimo naše zlo.

Kdo je kriv na tem zlu v Istri? Slovenci dolže Italijane, Italijani Slovence. Res je, da tudi mi smo krivi in sicer v precejšnji meri. Nekoč mu je bila prilika, da je poslušal pogovor neke italijanske družbe o volitvah. In takrat je menil jeden teh gospodov, da se ni bati takih nasprotnikov, kakoršni so Slovenci in Hrvati, kajti proda ti za 1 gl. sebe, svojo ženo in svojo hčer! To je žalostno! Drugi izglede. Nekoč mu je pravil neki viši gospod: «Vaši ljudje so kakor živali!» Nevoljno je zavrnil ta izrek. A gospod je odgovoril: «V neki vasi niso imeli šole. Vprašal sem ljudi, da-li bi jim ne bila potrebna šola? Vsi so pritrdili. Vprašal sem jih potem, v katerem jeziku bi hoteli imeti šolo? Odgovorili so soglasno: kakor mi govorimo, po domače, to je, slovenski. Ko pa je prišla komisija, da se prepriča o tem, prišlo je le par mož in tiso zahtevali pred gospodo, da šola bodi — italijanska!»

To je govorniku v dokaz, da smo res mnogo sami krivi. Zato kliče: sloge treba med seboj in vzajemne podpore! Res se nam slaba godi, vsi občutimo in govorimo to, a ko je prišla prilika, da bi si lahko pomagali, pa se prodajamo za par krajcarjev. Slušajte me! Dvajset let sem v teh krajih, iz kmetov sem izišel, poznam razmere in čutim s kmetom. Sedaj ste vendar začeli nekako dobro delati. Nadaljujte na tej poti, da bode vaše delo bolj in bolj koristno za vas samih.

Mej vsem govorom je bilo raznih vsklikov, s katerimi so poslušalci pritrdjevali govorniku, a ko je zaključil, doneli so mu glasni živio-vskliki po vsej sobani.

Ker se o tej točki ni nikdo več oglašil za besedo, zaključil je predsednik razpravo o volitvah in je priporočal zbranim možem še enkrat, naj bodo zložni! Skrbe naj, da o pravem času uložijo reklamacije, ako je kdo izpuščen iz volilnih listov. Nasprotniki trde, da so o volitvah nemiri. Prosi torej naše ljudi, naj se ne dajo izzivati. Ako jih kdo žali, naj pozovejo zastopnika oblasti, kateremu je dolžnost, skrbeti za mir.

(Zvršetek pride.)

Politični pregled.

TRST, 2. marca 1899.

K položaju. Ekskurzija večnega ministerskega kandidata med liberalnimi veleposestniki, grofa Stürgelja, na polje Schönererjeve prusjaške politike je vzrokom, da se še sedaj vedno goveri o tej skupini, prižigajoči jedno svečo Bogu, jedno pa hudiču. Ti gospodje bi se hoteli mirno pasti z mirno ovcu na travniku avstrijskega patrijotizma, hkratu pa tudi deliti plen z nemškimi volki, ko tržejo — isto ovcu! V označenje teh plemenitaških dvoumnih politikov pripoveduje »Politik« zgodbo nekega misijonarja. Le-ta je izpostavil rudečkokožem sliko sv. Jurja, borečega se z zmajem. Rudečkožei so prinašali svoja darila: po dva snopa, po dve posodi, in po dva sadova. Ni mogel umeti tega. Vprašal jih je torej, čemu vse po dvoje. Na to je bil odgovor: jedno je določeno svetniku, drugo zmaju. Tako treba iz previdnosti, ker se ne more vedeti, kdo zmaga: ali sv. Jurij ali zmaj!

Taki so ti možje, taki značaji so to! Ker ne vedo, da-li zmaga avstrijski patrijotizem, ali pa Schönerer, pa se ližejo obema.

A voditelj tem — značajem je Nemeo se slovensko krvjo — baron Schwegel. Ponosen je lahko na svojo četo.

Sicer pa niso le ti liberalni posestniki taki — možje. Oni so le tip iz tabora obstrukcije. Kakovi možje so to, ki sklepajo programe, a se ne upajo žnjimi na dan?! Zakaj ne? Programi se vendar sklepajo v ta namen, da svet ve, kaj hočemo! Programi se sklepajo v namen, da se uresničujejo, a uresničujejo se le po javni borbi. Nemške opozicijske skupine pa se izogibljuje tej najelementarnejši podlagi uspešnemu političnemu delovanju.

Zakaj? Zato, ker niso toliko moške in značaji, da bi si upali odkrito govoriti, ker se boje, ali da pride njihov »patrijotizem« v krivo luč, ali da se zamerijo nepatrijotiskemu Schönererju. Ne, to je morda zelo navihano, ali — možko ni.

Dobro, tem bolje za nas. Žalosten politik je oni, ki ne ve, kaj hoče, ali še žalostnejši oni, ki si ne upa povedati, kaj hoče. Takov politik ne more nikdar pozitivno delati in to je dobro za — njegovega nasprotnika!

Včeraj je bil na Dunaju shod, ki ga je sklical klub naprednjakov. Shoda se je udeležilo več poslancev. Jeden govornikov je povdarjal, da treba zasnovati praktičen zistem opozicije, kajti resolucije na javnih shodih in zakonodajnih zastopih da ne koristijo nič. Začeti da bi morali torej z odrekanjem novincev in davkov. Neki drugi govornik je pa menil, da taka taktika ne bi hasnila Bog ve koliko, a tretji je pridodal, da oni predlog ni izvršljiv.

Tudi tu imamo sličico, kakova konfuzija vlada v nemškem taboru glede taktike. Imeli so staro obstrukcijsko, potem novo, zatem najnovejo, dalje staro-novo in sedaj mislijo zopet neko čisto novo, o kateri pa pravijo sami, da ne bode za nič! Tako se godi vsem onim, ki zahtevajo, kar ni mogoče!

Lev III. Oči vsega sveta so obrnjene v Rim! Vsa briga, vsa skrb, vsa krščanska sreča so posvečena Vatikanu, kjer glavar cerkvi rimskokatoliški starček, pred katerim se v brezprimernem spoštovanju klanja krščanski in nekrščanski svet. V istem Rimu, v katerem kraljuje dinastija Savojev, kjer vsako leto proslavljajo osnutje zedinjene Italije na ruševinah posvetne oblasti, je bilo sedaj, ko se je čulo, da je v nevarnosti dragoceno življenje velikega starčka — neopisno razburjenje. Neki list, ki je bil donesel krivo vest o smrti papeževi, je morala oblast zapleniti. Po vseh rimskih cerkvah se molijo molitve za zdravje papežev. Vse, kar je odličnega: državniki, dostojanstveniki, diplomatje poslaniki — vse hiti v Vatikan po poročila o zdravju Leonovem. Tudi kralj italijanski se daje obveščati.

To splošno zanimanje, to vztrepčanje v strahu za življenje Leva XIII. je pač najbolje pojasnilo, kaj je sedanjí poglavar cerkve vsemu civilizovanemu svetu!

Par opazk o bolezní papeževi prinašamo na drugem mestu.

Is Srbije. Milan zapušča Srbijo! Že dolgo ni bilo tako ugodne vesti iz Srbije. Seveda govorimo v predpostavki, da je ta vest tudi resnična! Ni nam zamere, ako smo neumni Tomaži, kajti prevelikokrat se je že zgodilo, da so nas prevarile slične vesti. Ali če je resnična in ako srbska vojska res zgubi svojega »vrhnega poveljnika«, potem moramo le čestitati narodu srbskemu, čeprav se nam je bati, da bode ta zguba jako — dragocena.

Vrhnim poveljnikom je baje določen general Belimarković.

Ministerska kriza na Španjskem. Ministerski predsednik Sagasta je prijavil kraljici-regentini, da mu ni možno ostati na vladi ob sedanjí sestavi komor. Da pa olajša kraljici odločitev, je ponudil ostavko vsega kabineta in je nasvetoval kraljici, naj se posvetuje z odličnimi političnimi osebami.

Vzrok krizi je ta, da se v obeh komorah ostro kritikuje postopanje vlade ob zadnji vojni in hoče zvaliti na vlado in generale krivdo na nesreči, ki je zadela Španjsko.

Sagasta se je menda bal, da komori ne potrditi mirovne pogodbe z Zjedinjenimi državami.

Bržčas je temu res tako, da se je mnogo grešilo, ali sedaj je težko umeti, kako korist naj ima dežela od tega lovenja krivcev. Nesreča se ne da več popraviti. Kaj pomaga zvonjenje po toči?!

Domače vesti.

Nastopni, zares nečuvenci slučaj dajemo na znanje slavni finančni direkciji.

Neka žena (Marija Gruden, bivajoča pri sv. Alojziju št. 50, soproga čevljarja) je šla 1. marca med 5. in 6. uro popoldne na tukajšnjo vožno pošto, da vsprejme zabojček s klobasami in drugo mesnino. Prejemši zabojček, ga je nesla, kakor se mora, finančnim organom v pregledanje. Mej pre-

gledovanjem je opazila po slovenski, da je več slame, nego klobas. Finančni stražnik jo je vprašal, kaj da je rekla? Ona je odgovorila: rekla sem: klobase! Na to se je mož zadril po laški: »Tu se reče »loganige«, tu se mora govoriti italijanski, tu nočemo čuti ščavo, če hočete govoriti po ščavo, pojte v ščavarijo!« Žena na to: »Kje so ščavi, veste-li vi zanje, tu smo v Avstriji!« On zopet: »Tu je vse italijanski!« Na zopetni prigovor, da smo tu v Avstriji, je odgovoril dotični finančni organ: »Tudi jaz sem Avstrijec, pogledajte mojo obleko!« Žena ga je pa zavrnila prav pošteno: »Vašo obleko spoštujem, vas pa ne!« — Odhajaje mu je zaklicala: »Glejte, da se loste prihodnjič drugače vedli, sicer bi se utegnili videti kje drugje!« On pa: »Prav vas se bojim!«

Žena je odšla glasno protestovaje proti takemu postopanju. Nam pa je zadržala, da ne ve, kaj bi bila storila v svoji nevolji, ako bi ne bila spoštovala sive brade dotičnega organa.

Ta dogodek govori dovolj glasno že sam za-se! Ni torej dosti, da nas državni organi žalijo radi našega jezika, ampak se o tem še sklicujejo na svojo uradno obleko. To je res tako nečuvstvo, da moramo na tem mestu povzdigniti svoj glas v slovesen protest proti takemu postopanju z našim ljudstvom.

Zaplena. Danes izišlo »Našo Slogo« je zaplenilo državno pravdnistvo radi članka »Quousque tandem«. Članek je razpravljal o dogodkih v občini Veprine.

Mestni svet tržaški je imel sinoči svojo IV. letošnjo javno sejo.

Župan je prijavil, da se je ministerstvu za trgovino doposlala spomenica v ta namen, da bise mednarodni promet obrnil na direktno zvezo Trst-Cervinjan-Benetke, mesto preko Vidma.

Nadalje je deželni odbor predložil vladi spomenico, s katero se urgira predloga zakona za ustanovo italijanskega vseučilišča v Trstu.

Slednjič je prijavil župan odgovor, ki ga je dobil od policijskega ravnateljstva radi onega slučaja, ko je neki redar slovenski izpovedal na sodišču. Predsedništvo višega deželnega sodišča je obvestilo policijsko ravnateljstvo v tem zmislu, da dotični redar ni bil povprašan, da-li zna italijanski, ampak je bil pozvan, naj izpove slovenski, ker zna tudi ta jezik. S tem je rešena ta stvar.

Sledila je potem interpelacija Rascovicheva o okrajni bolniški blagajni. O tem govorimo na drugem mestu. — Vršile so se dopolnilne volitve v razne odseke. Da so prezrli Slovence, tega ne treba praviti. — Sprejel se je predlog za parceliranje nekega zemljišča med ulicama Madonnina in Fornace.

V tajni seji se je določila pogodba za stanovanja duhovščine pri sv. Jakobu. Mesto drugega kooperatorja v mestni bolnici se je podelilo don Alojzu Jaelichu. (Pisava imena pravi, kakov je mož.)

Teman je zmisel govora. V sinočnji seji občinskega sveta je interpeloval svetovalec Rascovich radi dogodka z okrajno bolniško blagajno. Želel je izvedeti od župana vzrok, iz katerega je magistrat prevzel upravo rečene blagajne. Pred vsem pa bi bil rad vedel, da-li ni bilo nobene poti, po kateri bi se bili mogli izogniti tej skrajni naredbi? In: meni res gospod župan, da so s to odredbo zavarovane koristi delavstva?

Odgovor županov se je glasil bitstveno: Rečeno odredbo je izdal magistrat, uporabivši oblast, ki mu je podeljena od države. Naredba se je izdala na izključno korist delavskega stanu, za kateri je veliko važnosti, da okrajna blagajna deluje redno. V zadnje čase so bile nastale težave vsled navskrižja v nazorih, tako, da ni bilo možno izvoliti načelstva. **Odnosaji v blagajni v zadnje čase niso bili popolnoma normalni. Ista je začela v velike administrativne težave.** Te težave so bile tolike, da so obrnile na-se pozornost namestništva, ki je videlo z bojaznijo, kako nadaljuje stanje negotovosti v očigled zaostankom in obvezam blagajne. Prosi pa gospoda interpelanta, naj se zadovolji s temi pojasnili, kajti več mu ne more povedati za sedaj. Veselilo ga bo, ako bo možno stvari skoro urediti tako, da nastopijo zopet normalni odnosaji.

Interpelant Rascovich se je izjavil na to zadovoljnim s temi »pojasnili«.

Take skromnosti ne bi pričakovali od moža, ki hoče nekako veljati za zaščitnika delaveev! To »pojasnilo« gospoda župana je bilo tako nedoločno, temno, da je odprlo vrata na stečaj najrazličnejim ugibanjem. V interesu delavskega stanu da je izšla ona odredba, nastale so težave v administraciji, negotovost ozirov na obveze blagajne vzbujajo bojazen!! Kaj je to, kaj pomenja to?! In kaj pomenja še le izjava županova, da ne more povedati več, da ne more povedati vsega?!

Teman, jako teman je bil zmisel »pojasnila« županovega, tako teman, da ne moremo umeti skromnosti, ki se je zadovoljila s takim odgovorom.

Tu že moramo zaklicati: svetlobe, več svetlobe?!

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu bode imela svoj občni zbor v nedeljo dne 5. marca 1899. ob 5 uri popoldne v prostorih slovanske čitalnice (ulica S. Francesco št. 19). I. del: Dnevni red: 1. Nagovor podpredsednice. 2. Poročilo tajnice. 3. Poročilo blagajnice. 4. Razni predlogi in želje. 5. Volitev novega odbora. II. del: Domača zabava. Vspored: 1. Burschke: Mazurka. 2. »Domovina«, deklamacija. 3. J. Schveninger: »Vprašaj nas!« 4. Govor. 5. M. K. »Vence narodnih pesmij«. (Izvršujejo učenci slovanske šole). 6. »Nič otrok«, vesela igra v jednem dejanji. Pevske točke se izvršijo se spremljevanjem glasovirja. Ustopenina 20 nvč., sedeži 10 nvč. Radodarni doneski se bodo vsprejemali hvaležno.

Umrl je dne 28. m. m. v Ptuj znani rodoljub dr. Jakob Ploj. Bodi mu zemljica lahka!

Slovenska zmaga na Štajerskem. Na volitvi veleposestnikov v okrajni zastop ptujski so zmagali Slovenci v zvezi vsemu pritiskanju ptujskih nemškutarjev.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Grotli je daroval g. Andrej Pertot, posestnik in lastnik gostilne »pri rumeni hiši« v Barkovljah, 20 kron mesto venca na grob pok. župnika Ivana Černe-ta.

Tatovi in zlobneži. Iz Rihemberga pišejo »Sl. N.«: V torek, dne 21. m. m., so neznani tatovi pokradli H. Hebatu iz Britofa gnjatij in svinjskih krač, drugim sosedom pa perutnine. O tem svojem poslu so se jako hrumeče vedli, so ropotali, in konečno nabrani plen spravili na voziček, pripravljen pod vasjo, ter se odpeljali proti Trstu. V vasi so pobrali neki deklici tudi razna krila, katera so se sušila na hišnem mostovžu.

V sredo, dne 22. t. m., sta pa opazila Jože Furlan in Janez Kerševan nekega »prijatelja iz dežele polente in makaronov«, kako je po gozdnem zemljišču nad gradom s ceste zažgal pogozdenje. Ko so priskočili bližnji delavei, ki delajo na novi cesti proti Komnu, se je skušal ta laški tiček skriti, pa so ga vjeli in odvedli na žandarmerijsko postajo, kamor se je pa branil iti na vso moč. Šele dober pritisk s palico ga je spravil skozi vrata k postajevodji. Po govorjenju je bilo spoznati, da je to človečeje naredilo vse to iz narodnega sovraštva.

Iz nedelne minulosti. V Milanu izhajajoči list »L' Illustrazione popolare«. Volume XVII N. 19, od dne 7. marca 1880., je pisal o narodnostnih odnosajih v Istri nastopno: »Na somnju v Pazinu, ki je jeden najvažnejih v Istri, se zbirajo najrazličnejši tipi slovanskega plemena, bivajoči v Istri. Ti Slovani sestavljajo 2 tretjini prebivalstva vse Istre, dočim sestavljajo Italijani, ukupno s priseljenim avstrijskim življem, zadnjo tretjino prebivalstva.

Spodnještajerski učitelji prirede dne 9. t. m. v Celji v »Narodnem Domu« velik shod, na katerega vabijo vse »štajersko učiteljstvo in državne in deželne poslance štajerske«. Namen shoda je, da stopi učiteljstvo v dotiko z zastopniki naroda v deželnem in državnem zboru, da jim pojasni položaj učiteljstva in jih pridobi za svoja opravičena stremjenja. Kdor bi želel udeležiti se shoda naj se oglasi za legitimacijo pri sklicatelju, g. Radoslavu Knafliču. Ta shod je umesten in mi mu želimo obilo vspeha.

Nov slovenski list. V Ameriki je v Clevelandu v državi Ohio začel izhajati nov slovenski časopis »Narodna Beseda«. Amerikanski Slovenci imajo sedaj torej tri liste v svojem jeziku. Urednik in izdajatelj lista je notar g. Anton Klin v Clevelandu.

Nesreča. V Kočevju je ponesrečil rudar Fran Medvešek. Padla mu je na nogo velika skala, ki ga je hudo poškodovala. Prevedli so ga v Ljubljano v bolnico, kjer je umrl minoli ponedeljek.

Nagla smrt triletnega otroka. 3-letna deklica rodbine Camuffo, bivajoče v ulici S. Servolo se je igrala včeraj z drugimi otroki. Hkratu jo je prijel močan kašelj in v hipu se je zgrudila v nezavesti. Prestrašena mati je pograbila otroka in je hitela z njim v bližnjo lekarno. Tam se je slučajno nahajal zdravnik dr. Spadoni in je videl takoj, da je življenje otroka v nevarnosti. In res je otrok kmalo izdahnul svojo mlado dušo.

Nevarnega tata je prijel včeraj policijski oficijal Titz. Isti je mehanik Paskval S., bivajoči v Škednju. Pri njem so našli raznih ukradenih stvari, zlatih in srebrnih. V njegovem stanovanju pa so našli nekaj zastavnih listov in nič manje nego 17 vetrihov. Glede teh se je izgovarjal tat, da mu rabijo v njegovem rokodelstvu. Verujemo — saj je kradnja njegovo rokodelstvo.

Loterijske številke izžrebane dne 1. t. m.:
Lvov 41 15 73 24 19.

Različne vesti.

Prognan v Sibirijo. Dne 19. t. m. se je pred sodiščem v Lodzu v Rusko-Poljski imel braniti židovski tvorničar Salo Baruch, radi požiganja. Zavaroval je namreč svojo tovarno za velikansko svoto 250.000 rubljev in je potem skušal pregovoriti svojega delavca Levandovskega, naj mu jo zažge. Levandovski je obljubil navidezno, da stori to. Na tihem pa je obvestil o tem tajno policijo. Ker pa Levandovski le predolgo ni hotel zažgati tovarne, si je tvorničar Baruch dobil drugo orodje, delavca Lebensohna, kateremu je obljubil 500 rubljev, če mu zažge tovarno. Lebensohna so prijeli, ravno ko je hotel zažgati poslopje. Sodniki so obsodili tako tvorničarja Salo Barucha kakor tudi Lebensohna v dosmrtno prognanstvo v Sibirijo.

Bolezen papeževa. Fistola, ki so jo operirali predvčerajšnjem, je imet papež že 25 let nad kostjo ledij na levi strani. Fistula je bila debela kakor navadna pomaranča, toda nikdo ni vedel o njej, razun sluga. Papež se je sprva upiral operaciji, no slednjič so ga zdravniki vendar pregovorili. Prebil je operacijo s tako potrpežljivostjo, kakoršnje ne bi bilo pričakovati ob taki starosti. Pošalil se je celo z zdravniki, češ, da treba posebne srčnosti v to, da se operira 90-letnega starčka. Tako svež je bil, da je po operaciji mons. Angeliju navel neko — poezijo.

Operacija se je posrečila popolnoma.

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 2. Vesti o bolezni papeževi so napravile tu velik utis, sosebno med visokim plemstvom.

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg S. Giovanni hiš. št. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario žtev. 2.

(šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Na nuncijaturno prihajajo neprestano odlične osebe, želeče kaj izvedeti o papežu.

Budimpešta 2. (Zbornica poslancev.) Predsednikom zbornice jo bil izvoljen bivši minister za notranje stvari, Perezel, z 244 glasovi. Szillagyi, bivši predsednik zbornice, je dobil 74 glasov. Po dovršeni volitvi se je starostni predsednik Mandarasz zahvalil na podpori, ki jo je dobival od zbornice v dobi njegovega začasnega predsedovanja. Novoizvoljeni predsednik se je zahvalil na tem izkazu zaupanja.

Zaveda se, da so mu moči nezadostne za toli težavno nalogo. (Opozicija je ploskala demonstrativno.) Vender se nadeja, pričakuje podpore od zbornice, da bode mogel voditi svoj posel s popolno nepristranostjo. Podpredsednikoma sta bila izvoljena poslanca Bela Talyan in Gabrijel Daniel.

Hrvatski poslanci so so danes predstavili novemu ministerskemu predsedniku.

Petrograd 2. Vse vesti o bolehnosti carja so izmišljene. Car je pri dobrem zdravju in vodi vse državne posle.

Rim 2. Da si se bolezen papeževa ne kaže posebno vznemirljivega značaja, vendar so se sešli danes v posvetovanje kardinali Leduehovskij, Oreglia in Mertel, katerim prvim kardinalom bi pripadalo začasno vodstvo cerkve, ako bi nastopila katastrofa.

Danes je »Osservatore Romano« izšel v posebni izdaji povodom obletnice kronanja papeževega.

Madrid 2. Vojni minister oporeka, da bi se bila vlada v Washingtonu pritoževala radi vedenja generala Riosa v Manili. Postopanje generala Riosa da je bilo povsem pravilno. Stanje krize je nespremenjeno. Kraljica-regentinja bode danes zahtevala menenje prejšnjih ministerskih predsednikov Martinez Camposa in Azcaragosa, Martinez Campos je za to, da se sestavi konservativno ministerstvo.

Washington 2. Državni dolg je v mesecu februarju narasel za 5,279.641 dolarjev. Gotovina državnega zaklada je znašala ob zvršetku februarja 908,350.971 dolarjev.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 2. Pšenica za mare gold. 9.84—9.85. Pšenica za april gl. 9.54 do 9.56 Pšenica za oktober gold. 8.52 do 8.54. Rž za oktober gl. — do —. Rž za mare gl. 7.74 do 7.75. Koruza za maj 1899. gl. 4.52 do 4.54. Koruza za oktober gl. — do —. Oves za mare gl. 5.65 do 5.69. Oves za oktober gl. — do —. Koruza gl. — do —.

Pšenica: ponudbe zmerne. Povpraševanja rezervina. Prodaja 12000. met. st. Vreme: oblačno.

Hamburg 2. Trg za kavo. Santos good average za mare 30.—, za maj 30.25, za september 31.25, za december 31.75.

Havre 2. Kava Santos good average za februar 50 k. frankov 35.75 za juni 50 k. frankov 36.75

Praga 2. Surovi sladkor I. izdelek, 88% Reudement franco Aussig. Mirno. Promptno gold. 12.70—12.72 1/2. Oktober-dec. gl. 12.30 Denar.

Dunajska borza dne 2. marca.

	danes	večera
Državni dolg v papirju . . .	101.25	101.35
„ v srebru . . .	101.05	101.05
Avstrijska renta v zlatu . . .	120.20	120.25
„ v kronah . . .	97.85	97.85
Kreditne akeije . . .	369.60	370.25
London 10 Lsr.	120.45	120.40
20 mark	11.78	11.78
Napoleoni	9.55	9.55
100 italijanskih lir	44.25	44.20

Najnovejša trgovinska vest.

New-York 1. marca (Izv. brzjav.) Pšenica za mare 87 1/4, za maj 78 1/2, za juli 76 3/8. Koruza za maj 41 1/4. Mast 550.

D. Zadnik

Trg Sv. Ivana uhod
Via della Legna.

Prodaja manufakturnega blaga po najnižji ceni.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih antecipatnih obrokih.

Posredovalnica za potovanja.

Alojzij Mozetič

Piazza Negoziante 1. daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk svet. razstave v Parizu l. 1900.

Zaloga krompirja, zelja in fižola.

Vatovec Jak.

Razprodava na debelo.

ulica Molin piccolo št. 9 ima zalogo krompirja, zelja fižola in drugih pridelkov.

Poduk v glasbi.

Vogrič Hrabr.

ulica Stadion 19, l. n. poučuje glasbo praktično in teoretično, doma in zunaj.

Zaloga olja, mila in kisa.

Vatovec Anton

belo. Naročila izvršuje točno.

Ulica Torrente št. 26. Prodaja olja, mila in kisa na drobno in debelo.

Krčme.

Čokelj Andrej

ulica Commerciale št. 10 točlj. izborna istrska in dalmatinska vina. Kuhinja priprosta ali čedna in cena.

Jurković Mate

ima dobro domačo kuhinjo.

ulica Carintia št. 25 točlj. izvrstno črno in belo istrsko vino ter

Krojači.

Ščuka Anton

Tudi proti plačilu v mesečnih obrokih.

krojač v ulici Bacchi št. 5. III. nadstr. izdeluje obleke po poštenih cenah.

Obuvala.

Stantič Josip

šolo, ima veliko zalogo obuval. Sprejema tudi naročbe.

„pri Pepetu Kraševcu“ na Rožariju poleg cerkve Sv. Petra pod ljudsko

Rehar Peter

ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Nazarij Grižon

Via Giulia 64 prodaja vsakovrstnih jestvin, ko. lonijalnega blaga in olja

Spiritus sinapis compotus

ALGOFON.

Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd. Steklenica z navodilom stane le 20 nč. ter se dobiva jedino le v lekarni

PRAXMARER (Ai due Mori) Piazza grande TRST
Paziti na ponarejanja.

M. Aite

(prej Aite & Zadnik) Razprodaja vse blago v zalogi po znižanih cenah.
Via Nuova ogel ulice S. Lazzaro.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimle in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Služba korespondenta.

Podpisani sprejemem spretnega in vestnega, korespondenta in knjigovodjo, veččega slovenskemu oziroma hrvatskemu, italijanskemu in nemškemu jeziku z dobrimi spričevali.

Prednost dajem onim, ki so večči kožarskemu obrtu. — Plača po dogovoru.

And. Jakil,
kožarska tovarna v Rupi
pošta Miren pri Gorici.

URAR

spособen v popravljanju vsakovrstnih ur, se priporoča sl. slovanskemu občinstvu Trsta in okolice.

Friderik Colja,

raznašalec „Edinosti“ in vratar,
Via Solitario št. 8.

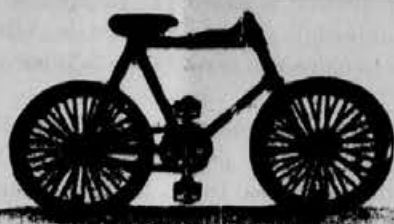
Nova centralna čevljarnica v Trstu.

Via Malcanton št. 2.

Bogat izbor čevljev

za gospode, gospe in otroke.

Delo solidno, trpežno in po mogočih konkurenčnih cenah.

Svetovna kolesa

amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegancije, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritiskline po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

žrebanje nepreklicno

18. marcija 1899.

1. glav. dobitok 100.000 Kr. vr.

2. glav. dobitok 25.000 Kr. vr.

3. glav. dobitok 10.000 Kr. vr.

v gotovini 20% odbitka.

Dunajske srečke po 50 nč.

Nigris, Enrico Schiffmann, Giuseppe Zoldan.

priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Mandl & Comp., „Il Mercurio Triestino“, Alessandro Levi, Girolamo Morpurgo, Marco